



LUDEK SOBOTA

PARAZITI MEZI NÁMI

EDITOR PETR J. NOVOTNÝ

Luděk Sobota

Paraziti mezi námi

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.bizbooks.cz
www.albatrosmedia.cz

Bizbooks®

Luděk Sobota
Luděk Sobota: Paraziti mezi námi – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.


ALBATROS MEDIA

*Když jsem namluvil do audiopodoby svoji předchozí knížku
Holé a trapné dýchání, přečetl jsem si o sobě, že „Luděk
Sobota čte něco, čemu se diví, že to vůbec napsal“. Na tom něco
je. Já se furt divím něčemu, co sám vymýšlím. Celej život žasnu.*

ÚVOD

Do hospody prakticky nechodím. Občas se stavím na malé pivo v jedné hospůdce blízko mého bydliště. Stalo se tak i nedávno a sedl si ke mně zajímavý, inteligentní člověk, stavební inženýr, který obyčejně za celý večer – podle slov vrchního – vypije jen jednoho panáka a jde domů. Se mnou si dal jednoho a půl.

Polichotil mi, že umím krásně zpívat. Říkal mi to i na DAMU profesor zpěvu, který kdysi v Národním divadle zpíval v opeře *Don Quijote* se Šalja-pinem, pokládaným za geniálního pěvce. Prý jsem nejen dobře intonoval, ale i měl velký rozsah, a tak mi radil, abych šel do opery. Já jsem mu řekl, že k němu na zpěv chodím jen proto, že mě to baví, ale jako zaměstnání bych to dělat nechtěl. Já že chci být komikem. Tohle on nemohl pochopit – a kromě profesora Nedbala to nechápali ani další profesori.

Mně ale došlo, že dokázat lidem rozesmát je to nejcennější, co můžu pro druhé udělat. To, že třeba umím zpívat, mi nepřišlo tak důležité. A přestože poté, co jsem se zviditelnil, mě někteří lidé včetně novinářů pokládali za „blba“, neuhnul jsem. Nastoupil jsem na cestu plnou marasmu z toho, že jsem vlastně blbej. Trochu mi to vadilo, ale ne až tak, abych ze své cesty sešel. Teď jsem šťastný, že jsem vytrval.

Kromě hraní a dělání komika jsem už od dětství chtěl také psát. Činím tak velice vehementně až teď, kdy už jsem dost stár. Blížím se tedy ke svému dětskému snu a kruh se uzavírá.

Vracím se sám k sobě. Nejsem žádný hrdina ani výjimečný člověk, ale chci zdokumentovat cestu, kterou jsem ušel. Jestli se mi to podaří, to nevím. To se možná pozná až po mé smrti.

Také mi začíná být jedno, co si o mně lidé myslí. Zjistil jsem, že to není to nejdůležitější. Důležité je jít vlastní cestou a být upřímný. Vykecám tedy na sebe všechno. Teď už, zdá se, je to jedno. Pochopil jsem, že cesta, kterou šli Šimek nebo Gott, není pro mě. Lidi by mě možná oslavovali a velebili, ale nebyl bych to já.

Na mojí předchozí knize *Holé a trapné dýchání* ocenili někteří čtenáři právě moji upřímnost. Rozhodl jsem se, že v této knize budu ještě upřímnější a ještě víc vyjdu ze sebe, i kdyby to bylo takzvaně „proti proudu“.

Slávek Šimek mi jednou řekl, že otec amerického klanu Kennedyů poradil svým synům, že lidi je nikdy nebudou posuzovat podle toho, co umějí nebo čím jsou, ale podle toho, co ze sebe dělají. Oni se tím řídili a jeden z nich to dotáhl až na prezidenta – pak ho, pravda, zastřelili – a druhý se tím prezidentem měl stát také (kdyby ho taky nesejmuli).

Tím chci říct, že kdybych o sobě mluvil od začátku v superlativech a nedělal ze sebe „blbějšího“, mohl jsem to dotáhnout docela daleko. Teď ovšem vidím, že jsem se vydal správným směrem. Protože člověk by měl v životě být upřímný nejen k lidem, ale hlavně k sobě samému.

Snad mě za to nezastřelí...

PARAZITI MEZI NÁMI

Je mi 78 let. Celý život se zabývám stavem svého těla, svým zdravím. Navštívil jsem velké množství léčitelů, protože doktoři mi většinou nic nenašli. Zato léčitelé ano. Ti mi našli – i na různých přístrojích – velké množství parazitů. Jsem přesvědčen, že parazité nás ohrožují neustále. Doktoři říkají, že se jim náš imunitní systém brání. Ale jak říkají Němci: „Was heißt immunitní systém?“

Na sklonku života mi dochází, že parazity jsou většinou samotní lidé. Zažil jsem jich v životě až moc. Často se mi stává, že se ocitnu v nějaké společnosti (i když teď už je to zcela výjimečně) a v ní se vždycky vyskytne člověk nebo víc lidí, kteří se snaží ostatní pobavit v domněnī, že jsou vtipní. To jsou taky paraziti. Vnucují se svým „humorem“ ostatním – a zkazí celou zábavu.

Těch lidí je hodně. Souhlasím se Stephenem Leacockem, že lidé často připustí, že nemají třeba hudební sluch nebo nadání na cokoli jiného, ale nikdy by nepřiznali, že nemají smysl pro humor. Jenže oni si pletou humor s tím, že jsou jenom veselí. Svou veselostí však kroužek lidí, které domněle baví, jenom otráví.

To se netýká jenom humoru. V podstatě celá naše společnost je založena na parazitování. Vezměte si jenom pojišťovány, různé manažery, majitele firem a továren... Bez parazitů se prakticky neobejdeme – ani naše tělo, ani naše sociální uskupení. Ještě jim musíme být vděční – a také jsme! Třeba že nám seženou práci. Snažíme se je krmit, ale oni chtějí čím dál víc. Z toho, co dostanou, krmí třeba na dovolených majitele hotelů, restaurací a podobně. Je to takový koloběh parazitů. A čím víc se ten koloběh točí,

tím více parazité vydělávají. Vypadá to, jako by na tom byl založen celý život. Ano, je to tak. Takže sláva parazitům!

Kdysi jsem se domníval, že parazité jsou zákešní a nebezpeční. Teď už si to nemyslím. Našel jsem si k nim cestu. Díky různým léčitelům jsem ty nebezpečné z těla vymýtil. Ale hýčkám si ty slušné.

ODBOJÁŘ SE SLIVOVICÍ

V rozhovoru s *Radničními novinami*, který vyšel v únoru 2021 a který dali do všech schránek v Praze 3, tak trochu nafoukli, co jsem jim říkal. Napsali totiž, že můj otec dostal v roce 1945 byt na Žižkově za odboj proti Němcům. Jenže to nebyl žádný odboj.

Němci si byli tenkrát tak moc jisti, že všechny porazí, a pak se to obrátilo proti nim. Dokonce vyslali do Moskvy na motorce dva vojáky jako předvoj. Chtěli tu Moskvu stejně jako Napoleon, ale za toho všichni Moskvané z města odešli a on nevěděl, co tam má dělat. Za Hitlera byli Rusové dost v háji, ale pak Stalin v téhle šílené době a v těch strašných mrazech udělal vojenskou přehlídku, což bylo pro celý svět neuvěřitelné. Od té doby to šlo s Němci z kopce a Rusové je hnali až do Berlína.

Moji rodiče žili za války v Zadní Třebani a potom v Klánovicích. Tam byla tak hrozná zima, že jim voda zmrzla na led. A když potom Rusové hnali Němce přes Klánovice, tak otec popadl revolver, který tam měl někde ve sklepě schovaný, vyběhl s ním na ulici a chtěl jim pomáhat, aby už ty Němci šli někam. Jakmile Rusové viděli, že má revolver, tak mu řekli:

„Stoupni si tady a dávej na ně pozor. A kdyby se nějakej cukal, tak ho zastřel.“

Ten byt v Radhoštské ulici č. 14 jsme určitě dostali za to, že otec proti Němcům nějak vystoupil, ale to bylo na poslední chvíli. Už byl konec války a ti Němci už byli zajať a odzbrojení. A protože se otci žádnéj necukal, tak ani nikoho nezastřelil. Ale je fakt, že se tam neměl kdo cukat – Rusové se s tím nepárali, a jakmile měl někdo na ruce vytetované „SS“, tak ho hned zastřelili sami.

Otec nikdy v životě žádný hrdina nebyl. To už do těch novin mohli napsat, že se znal osobně s Kubišem a Gabčíkem... Ale s tou pistolí na skopčáky přece jenom vyběhl.

V roce 1945 mi byly dva roky, tohle mi otec vyprávěl až v osmi letech.

Na Žižkově bydlí taky historik Jaroslav Čvančara. Vím to, protože se stýká s manželem nevlastní sestry mojí ženy Adiny – pořád spolu kecají o odboji, o kterém ví Čvančara úplně všechno. A mě teď děsí, že si tenhle Čvančara vytáhne ze schránky ty *Radniční noviny* a přečte si, že můj otec byl v odboji...

Otec akorát ilegálně páčil slivovici a vozil ji do Prahy. Kdyby ho Němci bývali chytli, tak by ho zastřelili hned v té tramvaji. Na tohle zas on odvahy měl.

MOJE DĚJINY ŽIŽKOVA

Režisér Petr Zahrádka, který je taky jako já ze Žižkova, se mnou natočil pro Českou televizi *Malé dějiny Žižkova*. On si o mně myslí, že jsem patriot, ale kdo se tam narodí, tak nijak zvláštní patriot není. On sám napsal do synopse toho projektu, že rodilí Žižkováci mají k téhle čtvrti ambivalentní vztah. Má pravdu – já jsem se tam narodil, a tak ho mám rád, ale bydlet bych tam nechtěl. On ten Žižkov nijak krásnej nikdy nebyl.

Na Žižkově byla ale rozhodně sranda. Bydleli tam snad nejvtipnější lidi. Já tam bydlel s rodiči do svých sedmnácti nebo osmnácti let, takže kus života jsem tam strávil. Jenže pak jsem se blázen oženil.

Se Zahrádkou jsem hledal v Lupáčově ulici v mojí bývalé osmiletce třídu, kam jsem chodil. Už tam samozřejmě mají jiné lavice, takový pěkný, ta moje je dávno pryč. Já si do ní vyryl celé nádraží i s výhybkami a jezdil jsem pak po kolejích s násadkou a dával si bacha, aby se mi nesrazila s perem. Škola mě vůbec nezajímala.

Když mi bylo dvanáct nebo třináct let, měli jsme průšvih. Já a další dva kluci jsme jednomu volovi ze třídy schovali deštník za ústřední topení a jeho otec si mě pak zavolal k sobě domů. Cítil jsem se tam jako ubožáček, protože na mě řval, co jsme si to dovolili a jestli si uvědomuju, kdo on je.

On to byl bývalý ředitel Vítkovických železáren, ale teď už to nebyl nikdo, protože to bylo za komunismu. Mně to bylo úplně jedno, kdo on je. Tomu jeho továrnickému deštníku jsme se smáli celá třída – byl obrovské! Ten blbec, co si ho vzal do školy, se učil hůř než já a přitom to byl syn ředitele továrny a houslové virtuosky Bedřišky Seidlové.

Nedaleko od Lupáčovky býval pěkný rybníček, ke kterému jsem někdy zašel. Teď už tam jsou místo něj baráky a všechno je jinak. Tenkrát jsem se tam nikdy ani nekoupal, ani jsme na něm nebruslili. My jsme si vždycky polili náš dvůr vodou a bruslili tam. Ne že bychom si tam mohli dělat úplně všechno, co jsme chtěli, ale tohle nikdo neřešil.

Taky jsme se mlátili s Vinohradákama. My byli úplně na hranicích a najednou někdo zařval, že na nás vyběhli Vinohradáci, tak jsme se na ně vrhli a házeli po nich blátem.

Na Žižkově jsem zažil i první rande. Ta holka nebyla nic moc, byla uhrovitá a ještě ke všemu jedničkářka. Šel jsem s ní na Vítkov, ale strašně přšelo – zaplať pánbůh, že jsem se s ní nesblížil.

PŘÍVLASTEK NESHODNÝ A JINÍ PARAZITI

Můj počáteční boj s „parazity“ začal už na základní škole. Příkladně mě učili takzvanou trigonometrii. Sinus – cosinus. V životě jsem to potom nepotřeboval, ale parazit jménem trigonometrie se kdysi do mého mozku zavrtal. Teď už je pryč, ale bylo jich tenkrát víc.

Například přívlastek neshodný. Myslím, že umím dát větu dohromady, ale i když budu přesně vědět, co je přívlastek neshodný, k ničemu mi to nepomůže.

Historie byla zajímavá, ale po letech jsem se dozvěděl, že nám byla předkládána zkresleně. Husity jsem obdivoval, ale prý rozmlátili spoustu památek. Na druhou stranu si myslím, že v době, kdy ty památky rozbíjeli, ještě nevěděli, že to jsou památky.

Zábavná byla civilní obrana, protože všichni běželi do krytu a tam se daly osahávat holky. To bylo z celé výuky to nejpříjemnější.

Náboženství už jsem neměl povinné, ale stejně: to naše je založené na monogamii, přitom miliony a miliony muslimů žijí v polygamii. Biolog Julius Komárek řekl, že v přírodě s výjimkou asi dvou druhů zvířat monogamie neexistuje. Tak si z toho vyberte.

Zeměpis bych bral, ale to se taky časem mění. Jeden stát přepadne druhý, ten v tu ránu přestane existovat a je tu jeden velký nový. Ten, který přepadl ten druhý, je vlastně taky parazit. Drtivá většina lidí v Americe přišla odjinud – jsou to tudíž potomci parazitů. To už ale zavání politikou – a ta je na parazitismu založená.

Existují ovšem také velmi nebezpeční paraziti – třeba měchožil zhoubný – a i ti mají v lidské společnosti analogii. Například takový Hitler, Stalin nebo Pol Pot. Tihle paraziti jsou schopni usmrtit i miliony lidí. Na ty malé, neviditelné, zabírají některé prášky. Na Hitlera jenom těžké zbraně.

PUNŤA

Když jsem byl malý, jezdili jsme se sestrou a celou rodinou lyžovat do Krkonoš, kde měl ve Strážném chatu kamarád mého otce. Lyžovat by ovšem bylo silné slovo – já jsem se *pokoušel* lyžovat. Nakonec jsem se to ale z rodiny naučil nejlíp.

Ta chata byla dost nahoře na kopci. My se do ní jednou vraceli, táhli jsme se sněhem a za námi pořád šel takový menší, strakatý pejsek. Bylo vidět, že o něj nikdo nejeví zájem, pořád šel za námi a my jsme ho se sestrou začali hladit. Chtěli jsme ho tak moc, že jsme si ho nakonec mohli vzít k sobě. A to nejenom na té chatě, ale odvezli jsme si ho i do Prahy.

Jednou se mi stalo, že jsem kvůli němu přišel pozdě do školy. Ráno jsem ho musel vyvenčit, jenže on mi najednou utekl až na Jiřák a já už v té době chodil do Lupáčovky dolů na Žižkov. Nevěděl jsem, jak ho mám chytit, ale nakonec se mi to podařilo a já mu říkám:

„Puntó, neblbni!“

To jméno mu dala sestra, ale možná i já, už nevím.

Puntá nebyl malinký, ale menší ano, byl to takový kříženec – vůbec nevím, co to bylo zač. Spal pod mojí postelí v pokojíčku v Radhoštské.

Já jsem ho měl nesmírně rád, jenže naši asi už tak moc ne, protože říkali, že je to s Puntou neúnosné, že nás otravuje. Nás děti neotravoval, ale rodiče s ním asi nějaké problémy měli. Měli jsme ho tři roky a pak jsme museli dát Puntu k otcovým rodičům do Dolního Bousova. Oni už měli psa, ten se jmenoval Asik a chytal myši. Oni ho to naučili nebo ho k tomu donutili – byl to prostě pes, který ty myši dovedl lapit. Vždycky tu myš rafnul a pustil a oni je pak jen posbírali.

Na venkově byl drsný život a moje babička byla taky drsná – toho našeho pejska Punťu tudíž neměli rádi, protože on žádné myši chytat nedovedl.

Jednoho dne jel kolem antoušek, ras. Já u toho byl – a snad i moje sestra. Ten ras vezl na vozíku spoustu psů, kteří strašně štěkali. Všichni věděli, o co se jedná, že je to jejich smrt. Byli zoufalí a štěkali a štěkali.

Přijel až k nám a bába strčila Punťu do toho jeho vozu. Ani otec, ani matka tomu nezabránili – a my jsme byly děti, my jenom brečely. Brečeli jsme všichni, snad i máma, ale nedalo se nic dělat.

Konec naštěstí nevím. Možná ho ten ras zabil, možná sežral nebo z něj udělal psí sádlo. Dnes už by se nic takového nestalo.

To byl náš Punťa. Toho jsme milovali.

▼ KOŤATA A RUM

Jeden z nejnebezpečnějších parazitů je *Toxocara cati*, kterou přenášejí kočky. Říkal jsem to na chatě svému otci, protože naši měli také kočku, jenže tu měli rádi, takže bylo nemyslitelné se jí zbavit jenom kvůli parazitům.

Pak se stalo, že kočka byla březí – nebo těhotná, jak by se řeklo u ženy. Otec ji miloval, ale o víc koček nestál, a tahle vypadala, že jich bude mít hodně. Rozhodl se tedy, že až se ta koťata narodí, utopí je.

Když došlo k tomu „vylíhnutí“, bylo jich opravdu požehnaně. Otcí jich najednou bylo líto. K tomu činu se rozhodl rozhoupat za pomoci láhve rumu. Rum vypil, ale žádné kotě neutopil.

Potom zazvonil u vrátek soused a otec mu šel otevřít. Chlap držel v náruči klubičko.

„Nechcete kočičku?“ povídal soused a dodal, že mu ji donesli, ale že už jednu doma má.

Otec na to, že on má doma taky kočku a navíc dost koťat.

„Nechcete koťata?“ opáčil otec.

Chlap koťata nechtěl. Otec se vrátil ke svým koťatům, podíval se na ně, dopil láhev rumu a usnul. Druhý den mu bylo hrozně špatně. Šel k doktorovi a ten se ho ptal, co včera jedl a co dělal.

„Hladil jsem kočku,“ řekl otec.

„Kočku?“ povídá doktor. „A neměla parazity?“

„To nevím,“ řekl otec. „Měla sedm koťat.“

„Víte, kočky přenášejí nakažlivé parazity. Tak se jich zbavte.“

„Tak vám děkuju, pane doktore. Vy asi kotě chtít nebudete, že?“

„To tedy ne,“ řekl doktor a otec se vydal i s parazity zpátky na chatu.

SOCIALISTICKÝ ZÁCHOD

To, co teď napíšu, jsem nikdy nejen nenapsal, ale ani nevyprávěl, protože bych se styděl. Ale už jsem řekl, že na sebe vykecám všechno, tak to dodržím. Za všechno každopádně můžou komunisti. To byli taky takoví paraziti.

Když mi bylo asi dvanáct let, stalo se nám, že buď máma, nebo moje mladší sestra rozbily – nevím proč a jak – záchodovou mísu. Otec pak běhal po různých obchodech, ale záchodová mísa k dostání nikde nebyla. Byli jsme z toho doma docela zoufalí. Bez záchodu jsme přece být nemohli.

Otec tedy vymyslel šílenou věc. Tehdy pracoval jako písmomalíř na hlavním nádraží v Praze, kde psal tabule s nápisy, že vlak jede do Bratislavy a podobně. V dílně, kde to psal, samozřejmě záchod měli a otce napadlo, že k večeru, kdy už tam nebudou žádní zaměstnanci, záchod odšroubuje.

Nevím proč, ale chtěl, abych šel pro ten hajzlík s ním. Poslechl jsem. Otec mi řekl, abych počkal dole v nádražní hale. Dlouho jsem tam čekal a náhle ke mně přišel nějaký starší člověk a začal se se mnou bavit. Ptal se mě, co tam dělám. Já řekl, že čekám na tatínka. Ten chlap řekl, že bychom se mohli třeba zítra sejít. Tak jsem mu to odkýval. On o to hrozně stál – a abych nezapomněl, musel jsem si udělat uzel na kapesníku. Naštěstí jsem už tehdy tušil, že to může být nebezpečné, a nikam jsem druhý den nešel.

Když otec konečně procházel vrátnicí, měl na zádech velký ruksak a v něm záchodovou mísu. Zařval na vrátného: „Čest práci!“, vrátný na něj taky: „Čest!“ a my vyrazili domů.

Druhý den bylo na nádraží pozdvižení.

„To snad ani není pravda!“ křičel prý někdo. „Ty lidi ukradnou úplně všechno. Dokonce i hajzl...!“

NEJVĚTŠÍ PEKLO

Někdy v šesté třídě jsem měl takovou hrůzu z matematiky, že se mi začal zvedat žaludek a dělalo se mi špatně. Něco podobného se mi děje teď, když jdu na jeviště.

Já dělal dopravní průmyslovku a tam jsem si naštěstí mohl vybrat ze tří předmětů. Zvolil jsem si ten nejpitomější, co jsem jenom mohl – bylo to něco s přepravou balíků a to jsem zvládl. Kdybych to měl dělat z matematiky, tak to by byl konec.

Na té průmyslovce jsem měl profesora matematiky, který mě měl hodně rád, ale zároveň nemohl pochopit to moje myšlení. Pořád říkal:

„Človče, jak vy to uvažujete? Vy nejste schopen vypočítat jediný příklad. Já vám dám pětku.“

Jenže on byl hrozně temperamentní a přisadil si:

„A ne jednu pětku, já vám dám rovnou dvě, anebo radši tři pětky!“

Tak jsem mu řekl:

„No dobře, co se dá dělat. Ale kdybyste mě nechal v kabinetu místo jedné hodiny dvě nebo tři, tak já bych to vypočítal.“

On mě tam opravdu nechal a já jsem vypočítal příklad úplně přesně. Sám, v tichu jsem si to pořád počítal, všelijak jsem ta čísla přehazoval, až to vyšlo a nakonec to bylo na jedničku. A on to zase nemohl pochopit.

„Krucifix, to jsem v životě neviděl. Vy máte nějaký zvláštní uvažování, jak jste na tohle přišel?!“

„Já nevím, nějak jsem to vypočítal.“

„A vypočítal jste to dobře, ale to jsem vás já neučil, tohle vás nikdo nemohl učit. Vy jste ale zvláštní...“

„No, to jsem...“

„Vy jste úplnej blázen!“

„Já to jinak neumím.“

Ta matematika mi vážně lezla na nervy. Někteří učitelé ze mě šileli, ale za to já přece nemůžu.

To samé se mi dělo v divadle. Vzpomínám, že jsem hrál v Realistickém divadle na Smíchově s Adamírou v Shakespearově *Jak se vám líbí*. Já tam tenkrát hrál jen malinkou roli, sotva tři věty, a stejně jsem to pokaždé zahrál nějak jinak, protože jsem měl už ze školy takový zvyk.

Adamíra se ten text naučil samozřejmě přesně, a když jsme to jednou zase hráli, tak ke mně přišel a říká:

„Človče, nejste vy nějaký zvláštní herec? To jsem ještě neviděl...“

No to se taky nedá nic dělat, takovej jsem.

Jednou jsem přišel pozdě na odpolední představení a to byl průšvih. Navíc mě zachytil ředitel, zrovna když jsem se tam snažil proklouznout – ale to už bylo pozdě, to už bylo po mém výstupu.

Já jsem začal:

„Soudruhu řediteli, já jdu pozdě...“

„No to vidím, to vidím, ne?“

„Já vím, že to vidíte, ale já se chci omluvit.“

„Ale jděte do háje, mě to nezajímá!“

Já měl naštěstí tak malinkou úlohu, že to vůbec nemělo na tu hru vliv. Lehký to ale nebylo – já asi na to divadlo opravdu nejsem stavěnej.